

Către: **MINISTERUL ENERGIEI**

În atenția: dlui. Cristian Bușoi, Secretar de Stat
dlui. Sorin Elisei, Secretar General

Referitor la: Schema de ajutor de stat SA.121308 (2026/N) – CISAF pentru instalații autonome (stand-alone) de stocare a energiei electrice, finanțată din Fondul pentru Modernizare – Ghidul Solicitantului, versiune supusă consultării publice

Obiect: *Propunere de completare și clarificare a Ghidului Solicitantului privind modalitatea de probare a neîncadrării în categoria „întreprindere în dificultate” și a criteriului de solvabilitate, prin acceptarea situațiilor financiare intermediare însoțite de o verificare independentă*

Stimați Oficiali,

În numele Camerei de Comerț Americane în România (AmCham România), asociație profesională de afaceri, având ca membri aprox. 600 de companii americane și locale, reprezentând 32 de sectoare de activitate, prin intermediul Comitetului de Energie, vă transmitem punctul de vedere al comunității noastre antreprenoriale cu privire la o situație semnalată de solicitanții de finanțare pentru proiecte care vizează – instalații autonome (stand-alone) de stocare a energiei electrice cu baterii litiu-ion, amplasate pe teritoriul României.

Având în vedere prevederile referitoare la întreprinderea în dificultate din Ghidul Solicitantului aferent Schemei de ajutor de stat SA.121308 (2026/N) – CISAF (denumită în continuare Schema de Ajutor de Stat), aprobată prin Decizia Comisiei Europene C(2026) 1588 final din 6 martie 2026, aferentă instalațiilor autonome de stocare a energiei electrice finanțate din Fondul pentru Modernizare, vă înaintăm prezenta propunere privind modalitatea prin care companiile de proiect – potențiali beneficiari ai ajutorului de stat, pot demonstra că nu se află în categoria întreprinderilor în dificultate.

1. Problema identificată

Potrivit Secțiunii 2.1 din Ghid, Solicitantul trebuie să facă dovada, cumulativ, a (i) neîncadrării în categoria „întreprinderilor aflate în dificultate”, astfel cum sunt definite la pct. 20 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (2014/C 249/01), la care Ghidul face trimitere prin pct. 28 din Comunicarea CISAF (C/2025/3602), și (ii) îndeplinirii criteriului de solvabilitate (raport datorii totale/capitaluri proprii pozitiv și sub 7,5 în ultimele două exerciții financiare încheiate). Ambele condiții se probează exclusiv prin bilanțurile contabile anuale (auditate/semnate de cenzori, după caz) aferente ultimelor 3 (trei) exerciții financiare încheiate, depuse și înregistrate la organul fiscal competent, anterioare anului de depunere a cererii de finanțare.

Această modalitate exclusivă de probare ridică o problemă structurală pentru vehiculele de proiect (SPV) – formulă societară uzuală și, în fapt, recomandată pentru investiții de tip greenfield în capacități de stocare, tocmai pentru izolarea riscurilor de proiect. În primii ani de activitate, dominați de cheltuieli de dezvoltare, costuri de proiect capitalizate și finanțare din partea acționariatului, anterior punerii în funcțiune și generării de venituri, este frecvent ca situațiile financiare anuale să înregistreze capitaluri proprii negative. Acest fapt declanșează mecanic atât testul de la pct. 20 lit. a) din Orientările 2014/C 249/01, cât și excluderea de la criteriul de solvabilitate, indiferent de maturitatea tehnică, bancabilitatea proiectului sau capacitatea reală a acționariatului de a susține investiția.

Atunci când acționarul/acționarii au remediat deja această situație – de exemplu, printr-o majorare de capital social sau prin conversia unor credite de acționariat/asociat în capital social, înregistrată la Registrul Comerțului – anterior depunerii cererii de finanțare, dar ulterior ultimului exercițiu financiar încheiat pentru care există situații financiare anuale depuse, forma actuală a Ghidului obligă la raportarea exclusivă la date contabile care nu mai reflectă realitatea economică a Solicitantului la momentul depunerii. Se creează astfel riscul ca proiecte tehnic mature și obiectiv remediate din punct de vedere financiar să fie declarate neeligibile sau penalizate în procedura de ofertare concurențială, în condițiile unui buget total de 150 milioane euro și ale unui număr estimat de doar 10 beneficiari la nivel național.

Distinct de această soluție probatorie, considerăm util ca Ghidul să permită și analiza naturii pierderilor contabile. În cazul companiilor de proiect aflate în faza investițională, anterior demarării activității operaționale, asemenea pierderi pot reprezenta consecința firească a costurilor de dezvoltare și finanțare și nu indică, prin ele însele, dificultăți economice structurale. Chiar dacă lista documentelor prevăzută în prezent de Ghid ar fi menținută, evaluarea acestora ar trebui, în măsura permisă de cadrul european aplicabil, să distingă între pierderile inerente fazei investiționale și deteriorarea reală a viabilității economice, ținând seama inclusiv de măsurile de capitalizare adoptate și de capacitatea acționarilor de a susține proiectul.

2. Exemple din alte state membre ale Uniunii Europene

Posibilitatea de a demonstra capacitatea financiară a solicitantului nu doar prin raportare la situațiile aferente ultimului exercițiu financiar încheiat, ci și prin situații financiare intermediare însoțite de o formă de verificare independentă, este deja reglementată în alte state membre ale Uniunii Europene, exemple în acest sens fiind:

În Letonia, Regulamentul privind selecția propunerilor de proiect¹, redactat de Centrăla finanșu un līgumu agentūra (Agenția centrală pentru finanțări și convenții), prevede: „Calificarea drept întreprindere aflată în dificultate la momentul deciziei de acordare a ajutorului trebuie să se întemeieze în mod obiectiv pe date verificabile și fiabile cu privire la ofertant și la întreprinderile aflate în legătură cu acesta:

– se verifică informațiile având în vedere ultimul raport anual definitiv pus la dispoziția publicului;

¹ <https://likumi.lv/ta/id/342001>

- în cazul în care se prezintă un raport de activitate intermediar aprobat de un auditor autorizat, datele din acest raport se utilizează pentru a stabili dacă este vorba despre o întreprindere aflată în dificultate;
- în cazul în care ofertantul face trimitere la informații accesibile publicului (care pot fi verificate) și se referă la o majorare de capital statutar ulterioară ultimului raport anual definitiv, se iau în considerare aceste informații, prezentate împreună cu un raport de activitate intermediar aprobat de un auditor autorizat." (Sursa oficială: <https://likumi.lv/ta/id/342001>).

În Belgia, pe site-ul VLAIO (Agentschap Innoveren & Ondernemen – Flanders Innovation & Entrepreneurship), punctul de contact al administrației publice din Regiunea Flamandă, se precizează, în contextul finanțărilor acordate pentru proiecte de cercetare, că nu sunt eligibile întreprinderile aflate în dificultate (IDD) conform ultimelor situații financiare anuale depuse la Banca Națională a Belgiei.

Una dintre excepțiile de la această regulă se referă la cazul în care: „Cifrele pentru exercițiul financiar curent (sau încă nedepus) al societății au evoluat astfel încât societatea nu mai este o IID. În acest caz, puteți raporta acest lucru la VLAIO folosind situații financiare provizorii certificate/situații financiare provizorii. Trebuie să adăugați aceste cifre la cererea dumneavoastră. Faceți acest lucru prin încărcarea cifrelor în câmpul «planul de remediere a IID». Aceste cifre trebuie să fie certificate de un auditor al societății sau de un contabil ITAA (certificat) și nu trebuie să fie mai vechi de trei luni la momentul depunerii cererii.”

Mai mult, pe site-ul VLAIO sunt indicate modalitățile prin care o întreprindere poate să iasă din dificultate, una dintre acestea fiind „o modificare a statutului de IID prin intermediul unei majorări de capital și/sau al unei reduceri de capital”.

În acest caz, se precizează demersurile ce trebuie implementate de o astfel de întreprindere: „Indicați când va efectua societatea dumneavoastră operațiunea de capital și pentru ce sume. Completați modulul de calcul al IID cu un calcul al situațiilor financiare intermediare după această operațiune de capital planificată. Dovada formală constă în actul notarial al operațiunii de capital sau de aport, împreună cu situațiile financiare depuse sau nedepuse/situațiile financiare intermediare certificate de un auditor sau de un contabil ITAA (autorizat).”

3. Propunere concretă de completare și clarificare a Ghidului

Propunem introducerea, în cadrul Capitolului 2, Secțiunea 2.1 din Ghid, imediat după paragraful referitor la modalitatea de probare a capacității financiare („Bilanțul contabil ... pentru ultimele 3 (trei) exerciții financiare încheiate...”), a următorului text:

„În completarea documentelor menționate mai sus, Solicitantul poate face dovada neîncadrării în categoria «întreprindere în dificultate» (pct. 20 din Orientările 2014/C 249/01) și a îndeplinirii criteriului de solvabilitate, prin prezentarea unei situații financiare intermediare, întocmită la o dată de referință ulterioară ultimului exercițiu financiar încheiat și suficient de apropiată de data depunerii cererii de finanțare pentru a reflecta poziția financiară actuală a Solicitantului, însoțită de un raport de revizuire sau de verificare emis de un auditor financiar autorizat CAFR ori, după caz, certificată de un expert contabil membru CECCAR sau de cenzorii societății, fără ca aceasta să presupună auditarea completă a situației financiare interimare. Raportul

profesionistului independent va prezenta rezultatele sau, după caz, concluziile procedurilor efectuate asupra datelor și calculelor relevante, astfel încât Ministerul Energiei să poată verifica: (i) neîncadrarea Solicitantului în categoria întreprinderilor aflate în dificultate potrivit pct. 20 din Orientările 2014/C 249/01; și (ii) respectarea criteriului de solvabilitate. Situația financiară intermediară va reflecta, după caz, operațiunile de majorare a capitalului social, conversia creditelor de acționariat/asociat în capital social sau alte măsuri de redresare financiară derulate și înregistrate la Registrul Comerțului anterior datei sale de referință, fiind însoțită de certificatul constatator ONRC actualizat și de hotărârea AGA/asociatului unic relevantă. Prezentarea situației financiare intermediare nu înlătură obligația depunerii situațiilor financiare anuale aferente ultimelor 3 (trei) exerciții financiare încheiate, acestea rămânând documentul de referință pentru determinarea dimensiunii întreprinderii, iar Ministerul Energiei își rezervă dreptul de a solicita clarificări sau documente suplimentare.”

În subsidiar, dacă Ministerul Energiei apreciază că nu este oportună extinderea documentelor acceptate, propunem clarificarea metodologiei de evaluare, astfel încât natura investițională a pierderilor înregistrate înainte de începerea activității operaționale să fie analizată distinct, în limitele criteriilor obiective prevăzute de normele europene aplicabile.

Considerăm util ca propunerea de mai sus să fie însoțită de următoarele garanții, menite să asigure aplicarea sa riguroasă și verificabilă:

- situația financiară intermediară să aibă o dată de referință apropiată de data depunerii și să reflecte în mod relevant poziția financiară actuală a Solicitantului;
- revizuirea/verificarea sau certificarea să fie realizată de un auditor financiar autorizat CAFR, de un expert contabil membru CECCAR ori, după caz, de cenzorii societății, în cadrul unei misiuni profesionale adecvate naturii informațiilor financiare interimare și cu respectarea standardelor profesionale aplicabile, fără impunerea unui audit complet al acestora;
- orice operațiune de capital relevantă (majorare de capital social, conversie de creanțe) să fie definitivată și înregistrată la Registrul Comerțului anterior datei de referință a situației financiare intermediare, cu documente justificative anexate;
- Ministerul Energiei să își păstreze dreptul de a solicita clarificări suplimentare sau de a respinge situația intermediară în cazul unor neconcordanțe;
- mecanismul propus să nu aducă atingere obligației de depunere a situațiilor financiare anuale pentru determinarea dimensiunii întreprinderii și pentru verificările ulterioare pe parcursul implementării proiectului.

4. Solicitare

Având în vedere situația specifică a vehiculelor de proiect (SPV) din sectorul instalațiilor autonome de stocare a energiei electrice, prevederile Comunicării Comisiei - Orientări privind ajutoarele de stat pentru

salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (2014/C 249/01), jurisprudența europeană și practica altor state membre cu privire la interpretarea noțiunii de «întreprindere în dificultate», prevederile Schemei de ajutor de stat SA.121308 (2026/N) – CISAF pentru instalații autonome (stand-alone) de stocare a energiei electrice, finanțată din Fondul pentru Modernizare și pentru a asigura un tratament egal și șanse egale tuturor potențialilor participanți la procedura de ofertare concurențială organizată în cadrul acestei scheme,

Vă rugăm să analizați oportunitatea de a implementa soluția prezentată în această adresă, adoptată și în alte state membre și admisă de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, respectiv de a consacra, din punct de vedere legal, în cadrul Ghidului Solicitantului, posibilitatea ca o întreprindere să demonstreze că nu se află în dificultate, la momentul depunerii aplicației de finanțare, inclusiv prin situații financiare intermediare însoțite de rapoarte de revizuire, verificare sau certificare emise de profesioniști independenți, fără a condiționa eligibilitatea de auditarea completă a acestor situații.

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru orice clarificări suplimentare și pentru susținerea, la cerere, a argumentației de mai sus.

Cu prețuire,

Nicoleta Forfotă,

Președinte Comitet Energie, AmCham România